

Asıl mesele kız çocuklarını okulda tutmak

11 Ekim 2015 Esra ÜLKAR Hürriyet Eğitim

Türkiye, son 10 yılda kız çocuklarının eğitime katılmasında önemli mesafeler kat etti. Ancak bu tek başına yeterli değil. Uzmanlar, kız çocuklarının okula başlama oranında artış yaşansa da, okul terklerine bakıldığında önemli sorunlar olduğunu söylüyor ve uyarıyor: “Asıl önemli olan kız çocuklarını okulda tutmak.”

Son birkaç gündür Türkiye ortak bir mutluluğu paylaşıyor. Kimya alanında Nobel alan Prof. Dr. Aziz Sancar, ülkenin gündeminde. Sancar’ın ‘ödül konuşmaları’ sırasında söylediği ilk sözlerden biri de şuydu: “Kız çocuklarını okutun.”

Türkiye, Kanada ve Peru tarafından yapılan girişimler sonucunda, kız çocuklarına karşı ayrımcılığın önlenmesi ve onların insan haklarından tam ve etkili bir şekilde yararlanmasını sağlamak amacıyla Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından 11 Ekim, ‘Dünya Kız Çocukları Günü’ olarak ilan edildi.

YÜZDE 41’İ EĞİTİMİNİ YARIM BIRAKIYOR

Türkiye son 10 yılda kız çocuklarını okullaştırma oranında önemli mesafeler kat etti. Ancak eğitime erişim tek başına yeterli değil. Asıl sorun kız çocuklarının okula devam etmelerini sağlayabilmek. [Eğitim](#) Reformu Girişimi’nin 2014-2015 eğitim izleme raporuna göre, 2014 yılı itibarıyla ortaöğretimden erken ayrılan öğrencilerin oranı Türkiye’de yüzde 38, AB ülkelerinde ise yüzde 11.

Rapora göre, Türkiye’de 18-24 yaş arasında ortaöğretileri tamamlamadan eğitim sisteminden ayrılan genç kadınların oranı erkeklerden daha yüksek. 2014 itibarıyla genç kadınların yüzde 41’i, genç erkeklerin ise yüzde 35’i ortaöğretileri tamamlamadan eğitimlerini bıraktı.

Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu-UNFPA Türkiye Temsilcisi Karl Kulesa, “Türkiye’de 2014 verilerine göre, kız çocuklarının yüzde 13’ü hâlâ çocuk yaşta evlendiriliyor. Büyük bir çoğunluğu ise kayıtlara geçmiyor” diyor.

Kaliteli eğitim verilmeli

8 Ekim Perşembe günü Aydın Doğan Vakfı öncülüğünde, UNICEF, UNFPA, UNWomen işbirliği ve ‘Güçlü Kızlar, Güçlü Yarınlar’ temasıyla düzenlenen Dünya Kız Çocukları Konferansı’nın konuşmacıları Türkiye’de kız çocuklarının eğitiminin son durumunu Hürriyet’e değerlendirdi:

En zor kısım ortaöğretim

Lieke van de Wiel (UNICEF Türkiye Temsilci Vekili): Bizim şu an odaklanmamız gereken daha fazla kız çocuğunun okula katılımının sağlanması. Kız çocuklarının okutulması konusundaki en zor kısım, ortaöğretim diyebiliriz. Özellikle kırsal kesimde bazı kız çocukları daha az katılım sağlıyor. Türkiye son 10 yılda büyük ilerleme kaydetti. Fakat Türkiye, OECD

ülkeleriyle karşılaştığımızda genç nüfusu olan bir ülke. İstihdamda ve okulda olmayan büyük bir grup var.

Okula başlaması yetmemeli

Batuhan Aydagül (*Eğitim Reformu Girişimi Direktörü*): Her kızımızı zorunlu liseden temel altyapısını öğrenmiş olarak [mezun](#) etmeliyiz. Kimsenin okula başlaması bize yetmemeli. Okula başlayan kız öğrenciyi burada tutmak için verdiğimiz eğitimin de kaliteli olması gerekiyor. Çocuğun okula aidiyeti gelişirse, zaten okuldan ayrılmak istemeyecek.

İmkânları sunmak yetmez

Prof. Dr. Feride Acar (*ODTÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Kadın Çalışmaları Anabilim Dalı kurucularından, ODTÜ Öğretim Üyesi, GREVIO Başkanı*): Kız çocuklarına sunulan imkânların erkeklere tanınanlarla aynı olması lazım. Yalnız imkânları sunmak da yetmiyor. Bu imkânlardan yararlanmalarını sağlamak gerekiyor. Kız çocuklarının eğitime katılımı açısından özellikle ilkokulda sayısal olarak ciddi bir ilerleme var. Ancak yeni eğitim sistemine geçilmesiyle çok sayıda kız çocuğunun eğitimin dışına itildiği yönünde birtakım bilgiler de bulunuyor.

Kız - erkek diye ayırmamalıyız

Candan Fetvacı (*Aydın Doğan Vakfı Yürütme Kurulu Başkanı*): Toplumun yüzde 50'si kadın. Kadınların, erkeklerin aynı şekilde çok iyi eğitilmesi lazım. Çünkü Türkiye'de nitelikli iş gücüne ihtiyaç var. Şu an 10 sene önceden daha iyi ama bazı bölgelerde yapılacak daha çok şey var. Sadece okula gitmiş olmaları yeterli değil. Okuldaki eğitimin kalitesi de çok önemli. Kız ve erkek çocuklarını ayırmamamız gerekiyor. Hepimiz eşitiz.

Verilerle kız çocuklarının eğitim durumu

- UNESCO'nun '2015 Dünya Okul Dışı Çocuklar' raporuna göre, tüm dünyada 31 milyon kız çocuğu ilkokul düzeyinde okul-dışı. 12-15 yaş arası ortaöğretim düzeyindeki okul-dışı kızların sayısının ise 32 milyon olduğu belirtiliyor. En çok okul-dışı çocuğun olduğu bölge Sahra Altı Afrika. Bu bölgede 16.7 milyon kız okula gitmiyor. Türkiye'de ilkokul (6-11 yaş) düzeyinde okul dışı olan kızların sayısı 136 bin. Ortaokul düzeyinde (12-15 yaş) bu sayı, 53 bin olarak açıklanıyor.

- Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu'nun, Avrupa Komisyonu'nun hazırladığı 'Avrupa'da Eğitimi Erken Terk Durumu' raporundan derlediği bilgiler ise, 2013 yılında Türkiye'de kız öğrencilerin yüzde 39.9'unun [lise](#) ve dolayısıyla yükseköğrenim aşamalarına geçmeden eğitim sürecini terk ettiğini ya da terk etmek zorunda kaldığını gösteriyor. Bu da her 100 kız öğrenciden 40'ının eğitimin ileri aşamalarından, sonuç olarak da büyük çoğunluğunun istihdamdan yoksun kalması anlamına geliyor. Türkiye bu oranla Avrupa'da açık ara birinci olurken, eğitimi erken terk etme oranında Türkiye'nin ardından ikinci konumdaki İspanya'da bile kız çocukların eğitimi erken terk oranı, Türkiye'ye kıyasla 20 puan daha düşük. AB ortalaması ise yüzde 10.2 ile Türkiye'nin dörtte biri düzeyinde.

- UNICEF'e göre; 2014 yılı sonu itibarıyla, Türkiye'de yaşayan kız çocuklarının sayısı 11

milyonu aştı. 5 milyon kız çocuğu, 10-17 yaşları arasında. Türkiye, toplumsal cinsiyet eşitliğini ilgilendiren temel hususlarda önemli adımlar attı ancak hem okula kayıt oranı hem de okula devam oranları açısından bölgeler, köyler ve kentler arasında sosyoekonomik farklılıklar ve toplumsal cinsiyet eşitsizlikleri bulunuyor. 15-19 yaş aralığındaki kız çocuklarının yüzde 28.2'si ne eğitimlerine devam ediyor, ne de çalışıyor. Bu oran, aynı yaş grubundaki erkek çocuklar için ise yüzde 16.5. Kadınların yüzde 9'u 15 yaşından önce cinsel istismara uğradığını dile getiriyor. Millî Eğitim Bakanlığı Örgün Eğitim İstatistikleri, 2014-2015 eğitim ve öğretim yılında 15 ilde kız çocuklarının ortaöğretime (9-12. sınıflar) kayıt oranının, erkek çocukların kayıt oranından yüzde 3 daha düşük olduğunu gösteriyor.

- Türkiye, Toplumsal Cinsiyete Dayalı Gelişme Endeksi'nde 148 ülke arasında ancak 118'inci olabildi. Toplumsal Cinsiyet Uçurumu Endeksi'nde ise 142 ülke arasında 125'inci sırayı aldı.

- OECD'nin verilerine göre, 2013 yılında 15-19 yaş aralığındaki kadınların yüzde 28'i, 20-24 yaşları arasındaki kadınların yüzde 49'u ne eğitimlerine devam ediyor, ne de çalışıyor.